

ELŐVETÉSI ÁRAK:

A kiadványzatlan évtérre:
 Hónapokra — 10 kor.
 Negyedévre — 4 " "
 Évesben előzetes árva:
 Hónapokra — 20 kor.
 Negyedévre — 5 " "
 Vidéki postán szállítva:
 Hónapokra — 24 kor.
 Negyedévre — 6 " "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és a
 Szombat napok kivételével

Felelős: Károlyi István
 Nagyváradi, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kizárólag visszajelzésre
 vagy megismerésre nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadványzatlanban intézendők.

Egyes számok ára 2 pengő.

NAGYVÁRAD, április 27.

Rákóczi visszatér!

Hiába száműzték nagy Törökországba. Hiába volt hosszú éveken keresztül zugó Márványtenger néma szemlélője. A mikor száműzték: akkor lett örökös hazára szívünkben. Mikor eltemették széthulló porait: hazaszállt a lelke s itt éltette bennünk a hazaszeretetet.

A majtényi sikon letették a fegyvert a kurucz vitézek. De azért nem aludt ki a kurucz tűz. Fel-fellobbant 1790-ben, 1848-ban és most napjainkban. Köztünk volt a fejedelem lelke s láthatatlanul lengte a függetlenség zászlaját.

De teste ott pihent mindez időkig zugó Márvány-tenger morajló hullámai mellett. Csak a zarándokok kereshették fel s mondhatták neki:

— Uram fejedelmem, a Te magyar néped nem feledett Téged. Szeretünk még ma is, mint szerettek azok, kik halálba törtek egyetlen szavadra. Önzetlen nagy szived a mi eszményképünk. Hazafiságon lángra gyul az ifju. Mély vallásos lelked Istenhez vezérel; kettőtörött kardod a hazához lánczol; hajthatlan jellemed a férfi léleknek, a magyar nemzetnek örök dicsősége. Légy áldott! légy áldott messze távolban is, haló porodban is!

Azok a haló porok mintha megnevésedtek volna valami könnytől — de

azért megmaradtak — a messze idegenben.

A haza földje fölé még felleg borult: a félreértés, a meg nem értés fellege.

Ezt a felhőt egy királyi szó szétszórta. Királyi szó az, mely teremteni tud! Teremteni az elkeseredés helyett megbékülést, a félreértés helyén összhangot!

«Király és nemzet kegyelele együtt keresheti fel azok emlékét, kiknek a multak küzdelmeiben vezér szerep jutott.»

Ezt a szöveget meghallotta a legnagyobb száműzött, a legönzettebb fejedelem.

Hiszen ezért küzdött egy évtizeden át! Ezért áldozta fel ő, a legszeretőbb férj családi tüzhelyét, a leggyöngédebb atya gyermekeit. Ezért dobta a haza oltárára minden vagyonát, a ki Magyarország egyharmadának ura volt. E mellett az elv mellett tartott ki egy aczéljellel minden erejével a halálig s a mi a legtisztább lelkü hazafinak még keserűbb, még rettetesebb: a száműzetésig.

Nem térhetett vissza még poraiban sem, míg harcaiz célját elérve nem látta.

És elértel! Ő volt az, a ki legmervebben hangoztatta Magyarország függetlenségét. Vele, mint szuverén magyar fejedelemmel, a nemzet felséges urával alkudozott a francziák büszke királya, XIV. Lajos. Mátyás óta csak az ő hadai remegtették meg Bécsset. Őt száműzte a III. Károly szentesítette törvény — és ime,

őt keresi fel ma királyi kegyelettel III. Károlynak hatodik utóda.

A király száműzte: a király hívja haza.

És a ki tépett lobogóval, kicsorbuló karddal, sebekkel fedett véres hadsereg-töredékekkel vonult ki 200 éve a Kárpátokon keresztül: most a szöke Aldunánál megjelenik diadalmasan, fejedelmi fényben.

A király öleli őt a nemzet keblére s egy ujjongó hadsereg, az egész nemzet hódol neki.

*

Felséges fejedelem! Nagy a Te győzelmed.

A mit el nem értél hős kuruczaidal: így elérted velünk, késői kor békés katonáival.

Egy ország áll talpra s zug az öröm hangja, riad a lelkesedés az Aldunától föl az erdőkoszoruzta bércezekig: Rákóczi visszatér!

Mily örömet okoztál nekünk megjeleléseiddel!

Hamvaidat látni, koporsóddhoz érni, szellemedből bár csak egy parányit felszívni ime Eléd siet egész Magyarországra!

Főúr és pór, a kik a Te zászlód alatt ismerték először testvéreknek egymást. Polgárok, a kikből a Te szövegodra rettentellen, erős, hős katonák lettek. S a magyar katonák, vitéz utódai a Te seregednek, palotásaidnak, kényes huszáraid, vitéz hajduidnak. Az

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Túllőtt a célon.

Írta: CSEHOV ANTAL.

Glek Gawrilovics Szmirnow, a földmérő, megérkezett a gnitovskii-i postaállomásra. Földmérésen volt kirendelve valamelyik szomszédos birtokra, amelyik harmincz-negyven versztnyire van onnan az állomástól.

Hát, ha a kocsis nincsen berugva és ha a lovak nem agyonkínzott gebék, akkor harmincz-negyven versztnyi utról nem érdemes beszállni, de ha a kocsis holtrészeg és ha a lovak is agyon vannak csigázva, akkor azt hiszi az ember, hogy legalább is nyolczvan versztnet tett meg.

— Mondja kérem, — fordult a földmérő az állomáson levő csendőrhöz — hol találok én itt postalovakat, mert az enyémeikkel egy lépést sem tehettek már odább.

— Micsoda lovakat? — kérdezte a csendőr. — Postalovakat? Uram! Tíz versztnyire körröskörül nem talál itt egy kutyát sem, amit

be lehetne fogni, hát még postalovát! De hát hova akar én utazni?

— Dewkuwba, Hohrtow tábornok birtokára.

— Na az nincs nagyon messze! — felelt a csendőr, aztán ásitva tette hozzá: — Menjen hátra ide az állomási épület háta mögé, ott a parasztok között vannak néha emberek, akik olykor fuvarba járnak utasokkal.

A földmérő sóhajtott, kifizette a szekeresét és kifelé ödögött az állomási épület mögé.

Ott aztán sok keresgélés, kérdezősködés után akadt is a tétlenül álldogáló népség között egy durva darócza burkolt, ragyavert képű, sötét külsejű, vaskos parasztra, aki hajlandó volt fuvarba menni.

— Az ördög ismeri ki magát itt a te szekereden — fakadt ki a kedvetlenség a földmérőből, mikor a kis fakószekerre felkapaszkodott — az ember azt sem tudja merre van az eleje és merre a hátulja!

— Nem kell azon sokat okoskodni uram — felelt a szekeres — ahol a lófarka van, az

az eleje, ahol pedig te ülsz, kegyes jó uram, ott van a hátulja.

A szekér kidöcögött az országútra. Az idő esteledett már. Az út mellett jobbfelől egy fekete, szomorú sikság terült el, a melynek se vége, se hossza nem akart lenni. A látóhatár alján, ahol a pusztaság az éggel összeérni látszott, — lassankint felpirult az őszi alkony pirja.

Balról dombos volt a vidék, a sűrűsödő, ködös homályban azonban a halmok csak sötét tömegeknek látszottak, amelyek mintha a levegőben lebegtek volna. Hogy elől az uton mi volt, azt a földmérő nem láthatta, mert a fuvaros vaskos, széles háta egészen elfüdté előle a kilátást.

Hangtalan csendesség volt a tájon, siket némaság és hideg. Igen, hideg volt; olyan hideg, hogy az ember szinte érezte a korai őszi fagyot.

— Micsoda pusztaság! — gondolta a földmérő magában és a föléit jobban betakargatta a kabátja gallérjával.

— Mért földnyire sehol egy ház, sehol egy

**Jó czipő, jó czipő, jó czipő,
 jó czipő, jó czipő, jó czipő,
 jó czipő, jó czipő, jó czipő**

egyedül
REICHARD áruháza
 czégnél Fő-utczán kapható.

élők tengere — s fönn a levegőben, lát-hatatlan módon egy másik nagy tenger: a holt hősök élén nagy Bercsényi Mik-lós, Bottyán, Balogh Adám, kuruczok gyöngyei.

S megszólal Rákóczi gyujtó indulója ezer tárogatón, ezernyi harsonán: Rajta, rajta, rajta!

Milyen fogadtatás! Milyen győzelmi pompa!

Itt leszel mivelünk! További utunkon Te léssz a vezérünk!

Nagy a Te győzelmed!

És nem kételkedünk: győzünk veled mi is, hisz Te vagy vezérünk! Légy üdvöz! hódolva köszönt hálás néped, dicső fejedelmünk, nagy Rákóczy Ferencz!

Dr. K. A.

Kivándorlás Máramarosból.

Most, hogy a kivándorlási törvény életbe-lép, annál érdekesebb a megfigyelése a kiván-dorlás mérvének vármegegyenként. Az április 15-60 tartott máramarosvármegyei közigazga-tási bizottsági ülésben Szabó Sándor alispán jelentése szerint márczius havában 186 utlevelet kértek. Ebből esik Észak-Amerikára 160, Romániára 10, Európára 9, Aziára 6, Orosz-oroszra egy. Járások szerint legtöbbben vándoroltak ki a huszti, ökörmezői és técsői leginkább ruthén lakossága közül. Máramaros-Szi-geeten 32 utlevél adatott ki. Az elmúlt negyed-év folyamán kiadott utlevelek száma 427, eb-ből Észak-Amerikára esik 305, Romániára 30 Európára 19, Aziára, Afrikára egy-egy. A ki-vándorlásból a múlt negyedévben 57-en tértek vissza. A kivándorlási kedv nem növekedett.

A kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara tegnap április hó 27-én tartotta teljes ülését, Husella Gyula kir. keresk. tanácsos elnöklété

alatt. A kamarai iroda részéről dr. Sarkadi Lajos titkár mint előadó és Fuszek Lajos iroda-tiszt mint jegyző voltak jelen.

A kormány üdvözlése.

Az ülés megnyitása után dr. Hoványi Géza beltág kért szót, a vasutasok sztrájkja ügyében.

Nem terjeszkedik ki arra, mennyire volt jogosult a vasutasok sztrájkja; mindenkinek tudja, hogy igen nehéz megélhetési viszonyok a vas-utasoknak. Az ország minden polgára jó szív-vel járult hozzá mozgalmukhoz, amelylyel hely-zetük javítását célozta, de az a fellépésük, a melylyel az ország forgalmát megakasztották, mindenki ellen irányult s ezzel elvesztették a közönség szimpatiaját. Igazságos volt a törek-vésük, de a mód, amelyre magukat ragadtat-ták, támadás volt az ipar és kereskedelem el-len. Ezért szükséges, hogy a kormányt üdvö-zöljék az erélyes rendszabályokért. Indítványozza, hogy a kamara üdvözölje a kormányelölköti s az ő útján a kormányt.

Az indítványt hozzászólás nélkül egyhan-gulag elfogadták.

Az elnöki közlések felölelik a múlt ülés óta beérkezett s elintézett miniszteri leiratokat és a kamarához érkezett átiratokat.

A kamarai iroda ügyforgalmát feltüntető titkári és a pénztár forgalmáról összeállított pénztárnoki jelentésekkel együtt tudomásul vet-ték az elnök közléseit.

A számvizsgáló bizottság előterjesztette a kamara 1903. évi zárszámadását, amelyet tel-jesen rendben találtak.

A kamara bevétele volt 1903-ban 34894 kor. 49 fillér, a kiadás 21851 kor. 26 fillér s így a maradvány 13043 kor. 23 fillér.

A kamara vagyona 1903. év végén 48892 kor. 67 fillér. — A zárszámadásokat tudomá-sul vették s a felmentvényt megadták.

A magyar házalók országos egyesületének megkeresését erkölcsi támogatás iránt, vala-mint a kereskedelmi miniszterhez intézett panaszkérvényét az egyesületnek, a kereskedelmi osztály véleményéhez képest — pártolja a tel-jes ülés.

Ugyancsak a kereskedelmi osztály javas-lata alapján elhatározta a teljes ülés, hogy pártoló felirattal támogatja a debreczeni társ-kamarának a községi takarékpénztárak jogál-lásának, a kereskedelmi törvény munkában levő reviziójánál külön figyelembe vétele és e tekintetben világos törvényes rendelkezések al-kotása tárgyában a miniszterhez intézett fel-iratát.

Kimondotta a teljes ülés, hogy a sajtó és körlevél útján tudomására hozza az érdekel-teknek a magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaság megkeresését, a Fiume és Albánia kö-zött közlekedő hajók indulásánál szabad jegye-ket ad azon kiviteli cégek képviselőinek, akik üzleti összeköttetések létesítése céljából kere-sik fel Montenegrót és Albániát.

A magyarországi bortermelők és borkeres-kedők országos szövetségének megkeresésére elhatározta a teljes ülés, hogy az olasz bor-vám felemelése iránt felterjesztést intéz a ka-mara a miniszterhez.

Feliratban leendő pártolását véleményezi az iparos osztály, a győri társkamara azon felterjesztésének, amely szerint a kereskedelmi miniszter helyezze hatályon kívül az ipartestü-letet mentse fel az adókövetési cselekre szolgáló adatok betérjesztésének kötelezettsége alól.

Biharvármegye alispánjának megkeresésére Békényér község szemle- és vágóhidhasználati díjszabályzatának jóváhagyását véleményezi a teljes ülés.

A kereskedelmi miniszter ur leiratára a teljes ülés véleményezi, hogy az irógép a meg-rendelések gyűjtését tiltó rendelkezés alól ki-vételessék.

Rothbart Ignác Nagyváradon szeszfinomító felállításának engedélyezését s annak szabadraktárrá nyilvánítását kérte. A kir. pénz-tügyigazgatóság a kamara véleményét kérte ez irányban. Az iparososztály Rothbart Ignác kérelmének elutasítását javasolja s a teljes ülés ilyen értelemben határozott.

A kolozsvári társkamara Gámán Zsigmond titkár 50 éves működése alkalmából diszköz-gyűlést tart, amelyen az összes hazai kamarák résztvesznek s a titkárok tisztelegnek a jub-i-lánsnál. A teljes ülés elhatározta, hogy a jub-i-

kunyhó! Sehol emberlakta hely. Azt hiszem, hogy ha most megtámadnának, akkor sem jönne senki segítségemre, hogy ha ágyukat sü-tőtőgnék el. Nem volna egy lélek, aki meg-hallaná. Es ez a fuvaros is nagyon megbizha-tatlannak látszik. Micsoda háta van ennek az embernek! Az ilyen vaskos paraszt csak egy újjával kell, hogy megüsse az embert és már vége van — Az állomáson nem is vettem észre, hogy milyen rossz kifejezésű, gonosz ar-cza van!

A földmérés itt egyszerre csak megszakít-totta a magánbeszélgetést és megszólította a fuvarost

— Hallod fiam, hogy is hívják téged?

— En? . . . Engem Klimnek hívnak.

— Mondd csak Klim, hogy van ez itt ti-nálatok? Nem bizonytalan itt a vidék? Nem fordulnak elő néha szerencsétlenségek? . . . Már ugy értem tudod, hogy nem szokták-e itt az utasokat megtámadni?

— Oh, Isten mentsen uram! — felelt a paraszt keresztet vetve: — a jó Isten eddig még mindig kegyelmes volt az én alázatos fej-memmel, de meg aztán ki is támadná meg itt az embert.

— Na — na! — mondta a földmérés meg-nyugtatólag — hiszen az jó, hogy az ilyen dol-

gok nem fordulnak elő, de én azért a bizo-nyosság kedvéért mégis csak magammal hoztam három revolvert.

Ez ugyan nem volt igaz, de a földmérés jónak látta ezzel a kis föltéssel előhozakodni; aztán bizonyos nyomatékkal tette hozzá:

— Azt pedig tudod ugye, fiam Klim, hogy a revolverrel nem jó tréfálni. Tíz rablóval végzek egyszerre, hogy ha a revolverem a ke-zemben van.

Közben egészen leszállt a homály, besü-tétedett; s mikor az árnyak a hold feljötté előit teljesen összefolytak, a sze ér éppen ab-ban az áthatatlan sötétségben tért le a járt utról. Balra vágott neki a hepe-hupás talajnak olyan fájdalmas nyikorgással, mintha csak az elhagyott országot után sirna.

— Hova visz ez engem? — tusakodott magában a földmérés megriadva a hirtelen irány-változtatástól; eddig folytonosan előre halad-tunk egyenesen s most egyszerre balra tér le az utról . . . Hát ha valami rablótanyára akar vinni ez a gazember? És . . . Ez nagyon köny-nyen lehetséges, manapság a nyi minden tör-ténik már . . . Ilyen elhagyott helyen! . . .

— Hallod-e Klim! — fordult ezután a magánbeszélgetés után a földmérés a paraszt-

hoz — hát te is azt mondd, hogy ez a vidék nem veszedelmes?

— Azt mondtam uram; — felelt a fu-varos — és az igazságot mondtam tenéked.

— Na ezt igazán sajnálom; — mondta a földmérés — nagyon sajnálom, mert én rop-pant szeretek rablókkal küzdeni. A külsőm után itélve gyöngének és betegesnek látszom, pedig olyan erős vagyok, mint egy bika. Egy-szer három rabló támadott meg egyszerre. Nos mit gondolsz fiam, mi történt? Az egyiket ugy ütöttem fejbe a pusztá öklömmel, hogy . . . hogy ott halt meg azon a helyen. A másik keletit megkötöttem és magammal vittem a városba a törvényes urak elé. Most ott van-nak valahol a szibériai bányákban, ha még élnek ugyan és el nem pusztultak azóta. Én igazán nem is tudom, hogy honnan van ilyen erő bennem? Te Klim, az olyan fajtája legé-nyeket, mint te vagy, itt forgatom meg az újjai-mon! . . . A fél kezemmel kitekerhetném a nyakadat! . . .

Klim hátrafordult az ülésen és összevont szemöldökkel, sötétén nézett végig a földmérés-re, aztán előrehajolva ültében, ráhuzott az ostar-ral a lovára.

— Ugy bizony testvér, — folytatta a föld-mérés — örizzen meg tőle az Isten, hogy velem

MITTEILER EDE **Nagyvárad,**
Fő-utca,
(Uri Casinó-épület),
TELEFON 520.

angol divat férfiszabó-cség

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be

mely angol szövetekből a legújabb sza-bás szerint a legszebb kivitelben készít **férfi-ötönyöket**, s minden e szakba-vágó ruhaneműeket. — Női costümekre valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

lemon a **kormány** képviselőt az elnökség, titkár és a jelentkező tagok vesznek részt.

Az ülés végén Timarószky Gyula sérelemléleként említette fel, hogy az iparhatósági megbízottak állását beszüntette a kormány s így most senki nem ellenőrzi a képesítés nélkül dolgozó kontár iparosokat. A miniszter az iparhatósági megbízottakat költség kimérlésből szüntette be. A kamara hasson oda, hogy kontár iparosokat ellenőrizze valaki.

Bertsey György jónak találta ezt a szervezetet, ha a törvénynek megfelelőleg járnának el. Pénzt azonban erre nem költöttek, sőt üldözték eddig; most azonban nagy élénkséggel ajtették meg az iparhatósági megbízottak választását.

Más intézmény kell ezek helyett, akik ellenőriznék a kiskereskedők tulkapásait s a nem képesítéshez kötött iparosokat. Ellene van a Timarószky felszólalásának.

Dr. Sarkadi Lajos titkár rámutat, hogy az iparosok kérték az iparhatóságok beszüntetését s a kamarai jelentésekben is ezt sürgették. Most azért sem volna időszervi a felirat küldése, mert az ipartörvény úgy is revizió alatt van.

A kérdés felett napirendre tértek s ezzel véget ért az ülés.

Az Echerolles-Podmaniczky nász.

Rég látott városunk olyan nagy díszű főúri esküvőt, mint a mely tegnap folyt le Nagyváradon.

Városunk, megyénk két legelőkelőbb, köztiszteletben, becsülésben álló, a társadalmi életben vezérszerepet vivő főúri családnak, a Gerliczy- és Echerolles-család sarja ülte nászünnepeit ritka fényvel és pompával.

Des Echerolles-Kruspér Gilbert földbirtokos vezette oltárhoz a nagyváradi előkelő leányvilág kiválóan szépséges, bájos tagját özv. báró Gerliczy Félixnek unokáját, Podmaniczky Béla báró cs. és kir. kamarás, huszárszázados leányát.

A főúri esküvő nagy díszszel és fényvel ment végbe.

Egybegyűjtötte a két kiterjedt főrangú

család majdnem összes tagjait, azonkívül a család örömeiben résztvevő a város legelőkelőbb társadalmi is.

Tegnap reggel 8 órakor Szemrecsányi Pál püspök ő Excellentiája házi kápolnájában szent misét mondott, melyen a mátkapár bő keresztényhez illő módon magához vette az Ur szent testét.

A szent misén, mely alatt dr. Szemelthy Géza püspöki titkár harmonizált. Felser Antal apátkanok pedig egyházi énekeket énekelt, csak a család tagjai vettek részt.

Fél 12 órára volt kitűzve az esküvő ideje, de már jóval előbb megindult a közönség a székesegyház felé, hogy tanuja legyen a főúri násznak.

Az utcákon mindenütt kocsik robogtak kendőkkel, szallagokkal díszített lovakkal, melyek a nászközönséget szállították a menyasszony nagyanyja özv. báró Gerliczy Félixné urilakához.

Ezalatt a templomban folyton gyülekezett a közönség.

A székesegyházban díszbeöltözött rendőrök, tűzoltók tartották fenn a rendet.

A templomajtótól egész a szentélyig kordon volt vonva.

Kevéssel 1/12 után a segédkező papság kivonult a főajtó elé a püspök fogadására. Eközben megérkezett a fényes nászközönség is pazar díszben. Vajósággal tündöklött a sok fényes díszmagyar s a hölgyek öltözéke. A nászközönség felvonult a szentélybe, elől a botosvőfélylyel Szegedy Béla cs. és kir. kamarással.

A nászközönség a szentély két oldalán félkörbe foglalt helyet s úgy várta a szertartás kezdetét.

A nászközönség sorában ott voltak a menyasszony és vőlegényen kívül az örömsztülők özv. Des Echerolles-Kruspér Sándor, Podmaniczky Béla cs. és kir. huszárszázados, özv. báró Gerliczy Félixné, a koszos lányok: Podmaniczky Elma báróné, Szegedy Gina, Szegedy Etza, Korniss Józsa grófné, Korniss Er-

zsébet grófné, Dóry Margit, továbbá Szegedy Béla násznagy, Des Echerolles Kruspér István, Keglevich Miklós gróf, Keglevich György gróf, Dóry Odón, Dóry László és Széke Bálint huszáriőhadnagy vőfélyek; továbbá Korniss Emil gróf és neje Zichy grófné, Korniss Károly gróf, Podmaniczky Endre báró, cs. és kir. kamarás, huszárszázados és neje, Podmaniczky Gyula báró neje és leánya, özv. Batthyányi Józsefné grófné, Korniss Adél grófné, Szegedy György cs. és kir. kamarás és neje báró Gerliczy Irma, Abay Leo, szegvárdi tvszéki bíró, Hutschenreiter Ida, Des Echerolles-Kruspér Sándor, ifj. báró Podmaniczky Béla, báró Podmaniczky Károly.

A násznép elhelyezkedése után csakhamar bevonult Szemrecsányi Pál püspök az ecce Sacerdos Magous hangjai mellett s a segédkező papság: Palotay László praelátus, Felser Antal, Grócz Béla, Bundala Mihály kanonokok, Dencs János cz. kanonok, Gróh Ferencz prépost dr. Vucskics Gyula plebános, Klédorfer Lambert kapuczinus házfőnök, Némethy Gyula, Makucz Ernő, Heilinger József s dr. Szemelthy Géza, Mayer Antal és Brém Lőrincz udvari papok kíséretében.

A szertartás elején Szemrecsányi Pál püspök ő Excellentiája az oltárhoz lépve, magvas, klasszikus szépségű részletekben bővelkedő, mindeneket megindító, kedves közvetlenségű beszédet intézett a mátkapárhoz. Rámutatott arra, hogy a házasságot maga Isten rendelte s az Ur Józus szentségi jelleggel ruházta fel és a kegyelmek forrásává tette. Mindenféle szerződés, egyesülés közt ez a legbensőbb, legszentebb, legerősebb, mely minden más szerződésnek, társulásoknak, családoknak, államnak megingathatlan alapját képezi. Színesen vázolta a boldogságot, mit tőle várnak a bitvestársak, bearanyozza az élet küzdelmeit, megszenteli az anyai szeretet fájdalomkönyveit s a gyermeki szeretet drága gyöngyeit.

Legyen a megköltendő szent frigyén Isten áldása s találják fel benne az istenes élet boldogságát.

A gyönyörű beszéd mély hatást tett a jelenlévőkre. Majd a mátkapár is az Ur oltárhoz lépett s a püspök kezébe letették az esküt, melynél mint tanuk báró Podmaniczky

valami bajod legyen. Aki engem megtámad, nemcsak azért jár rosszul, mert megropogtatom a csontjait, hanem azonkívül még a bíróságnál is bajba kerül. En jól vagyok az összes bírókkal, mindeniket jól ismerem és ők is engem, mert én nagyon fontos személy vagyok, reám nagy szüksége van az államnak. Te például azt hiszed, hogy most itt mi csak ketten vagyunk ebben a pusztaságban. Hóhó! Barátom te tévedsz! A kormány nagyon jól tudja, hogy hol járok én ebben a pillanatban és vigyáz rá, hogy nekem semmi bántódásom ne legyen. Az uton mindenütt vannak csendőrök elrejtőzve. Hó! . . . kiáltott a földmérő hirtelen — hová viszel engem?

— Hát nem látod, uram? Nekivágok az erdőnek.

— Igaz, ez itt az erdő — mondta a földmérő magában — kár volt úgy megijednem ok nélkül. Talán el is árultam magam, hogy félek és ez a gazember bizonyosan észre is vette. Azért nézeget rám annyit hátrafelé. Na akármilyen legyek, ha ennek nincs valami rossz szándéka. Mikor elindultunk, úgy hajtott, mint a csiga, most pedig vágatva haladunk.

Ezen a gyanus körülményen fennakadva, újra oda szölt a földmérő a fuvarosnak:

— Hallod-e Klim, mi az ördögnek hajszolod úgy a lovat?

— Nem hajszolom én, uram, — felelt a paraszt csendesen — úgy jött bele magától a vágatásba . . . Ilyen ez a dög, uram, ha egyszer nekifog a futásnak, az ördög se bír vele.

— Hazudsz! Látom a szavaidból, hogy hazudsz; hanem azt mondhatom neked, hogy jó lesz nem okoskodni. Huzd szorosabbra azt a gyeplőt! Hallod? Huzd meg a gyeplőszárat!

— De hát miért, uram?

— Miért, miért? . . . Hát azért, mert az állomásról még négy társam jön utánunk. Ok visszamaradtak a csomagjuk miatt, de én megígértem nekik, hogy itt az erdőnél bevárom őket. Majd meglátod, hogy micsoda legények azok! És mind egyiknél van két revolver meg egy jó kés. De hát mit nézegetsz te folytonosan hátra? Rajtam nincs semmi látnivaló, kivéve talán a revolvereimet. Vagy arra vagy kíváncsi? Kérlek, ha tetszik, meg mutathatom neked. No nézd csak . . .

A földmérő úgy tett, mintha a zsebébe nyulna a revolvere után, nem játszhatta azonban végig a jelenetet, mert abban a pillanatban

olyas valami történt, amire éppenséggel nem számított. A paraszt egyetlen szökéssel keresztülvetette magát a kocsni derekán és négykézláb futva, nagy igyekezettel tűnt el a szomszédos rekettyésben. Onnan aztán toroka szakadtából kiáltozni kezdett:

— Segítség! . . . Segítség! . . . Kegyelem! . . . Vedd el a lovat meg a szekeret, vedd el uram, csak irgalmazz az én árva életemnek! . . .

A kiáltás hirtelen megszűnt, s helyette siető emberei lépések nesze lett hallható a sűrűben, aztán elcsendesült minden.

A földmérő egészen elképedt erre a jelenetre. Mikor aztán egy kicsit magához tért a meglepetéstől mindenekelelt a lovat állította meg, aztán kényelmesebben helyezkedve el az ülésen gondolkozni kezdett:

— Megszökött! Hogy megijedt az a bolond! No most mihez kezdjek? Tovább nem mehetek, mert nem ismerem az utat, meg aztán még azt is lehetné valaki, hogy csakugyan elloptam a lovat, meg a szekeret. De hát mit tegyek? . . . Klim! . . . Klim! . . . Klim! . . .

A kiáltásra csak az erdő viszhangja felelt. Egyedül volt. A legelső gondolata az volt, hogy az éjszakát itt kell majd eltöltenie az erdőben. Hallani fogja a farkasok bőbésését, talán meg

Róth M utóda ajánlja ez évad legújabb **AUDERSCHU-féle** mintájú raktáron levő angol zephyr-szövetből méret szerint készíthető uri fehérneműit.

Endre, gróf *Korniss* Károly, *Szegedy* György és *Gyöngyössi* István szerepeltek.

A szertartás végeztével a püspök visszavonult rezidenciájába, a papság sorfala között majd miután a boldog menyasszony és vőlegény átvették a gratulációkat, a nászközönség is párosával távozott az ének- és zenekar nászindulója mellett a templomból s *Gerliczy* Félixó lakására hajtottak, hol fényes nászlakoma volt.

Amint a násznép a bárónő lakására megérkezett, kedves megható jelenet következett.

Az Erzsébet árvaház növendékének küldöttéi jelentek meg nemtőlük lakásán, hogy átadják az árvaház kegyeltjeinek üdvözlését. Tudvalevő a menyasszony segítőtársa volt mindenkor nagyanyjának áldásos működésében. Vezetőjük csinos beszédben üdvözölte az új párt menyegzője alkalmából, s szép csokrot nyújtott át. Az árvaház lakóinak eme figyelme rendkívül meghatóta az árvaház fáradhatatlan buzgalmu elnöknőjét s a mátkapárt. Kevéssel ezután asztalhoz ültek.

A lakomára család tagjain s a főntebb soroltakon kívül résztvettek: Sábel Kálmán, Palotay László, Gróf Ferencz, dr. Márkus László, Novotny Alfonz, Stark Gyula, Gyöngyössi István, Géher Lambert, Ajtay Sándor, Baróthy László és Göttinger uradalmi tisztek stb. voltak jelen.

A menü a következő volt:

Bouillon consornné,
Volaille,
Solc an vent en,
Laugouste,
Touone clos ausc
Foies gras,
Asperges en brauches,
Glace.
Fronmiage,
Dessert.

A pazar lakoma alaf több szép pohárköszöntő hangzott el. *Szegedy* György az új párra, id. báró *Podmaniczky* Béla a püspök ö kegyelmessége mondott szép toasztot. *Szegedy* Béla a mátkapárt, *Márkus* László az örömszü-

is támadják majd a fenevadak. A hideg kezdte keverni a testét a félelemtől.

— Klim! . . . Klimuska! . . . Hallod fiam! Merre vagy Klim?

A földmérő egészen berekedt a nagy kiabálástól és már-már megbékelt a gondolattal, hogy ott kell töltenie az éjjelt az erdő közepén, mikor a közelből halk emberi nyöszörgést hallott.

— Klim, te vagy az fiam? — kérdezte a szorongatott földmérő éledő reménykedéssel. — Klim! Gyere fiam ülj fel és menjünk tovább?

— Félek jó uram . . . agyon fogsz ütni! — felelt a másik a sürűben nagy nyöszörgéssel. — Na ne okoskodj már fiam! Hiszen csak tréfáltam! Bizny Istén csak tréfáltam. Te ide nézz! Hiszen nincs is revolver nálam. Egyetlen egy sincs. Csak félelmemben hazudtam neked. Légy szives fiam ülj fel és menjünk tovább. Gyere no, fázom!

A nagy csalogatásra csakugyan előbújt a paraszt és nagy fohászkodással csihelődött fel az ülésre, előbb azonban még visszaszólt a földmérőhöz:

— No uram, ha azt tudtam volna, száz rubelért se jöttem volna veled utra. Az ijedségbe bizonyosan belebetegszem. Aztán szölonogatni kezdte a lovat és a negyedik ostorcsapásra csakugyan meg is indultak.

A földmérő behuzta a fülét a gallérjába és csendesen elszendertült.

lőket, ifj. báró *Podmaniczky* Béla a násznagyokat, báró *Podmaniczky* Károly a koszorus leányokat éltette. Azonkívül *Palotay* László, *Novotny* Alfonz és *Gróf* Ferencz beszéltek.

Ebéd alatt nyújtották át a Biharmegyei nőegylet üdvözlő feliratát az unokája boldogságában mélyen osztozó nagyanyának, a nőegylet elnöknőjének, özv. báró *Gerliczy* Félixónek.

A figyelem általános tetszéssel találkozott.

Ebéd alatt szüntelenül érkeztek a mátkapárhoz és örömszüzlőkhöz üdvözlő sürgönyök, mintegy száznolcnyvan. Táviratban fejezték ki jókívánataikat a nász alkalmából többek között báró *Fejérváry* Géza volt honvédelmi miniszter, *Buridn* István báró közös pénzügyminiszter, *Tisza* István gróf miniszterelnök, gróf *Mayláth* Gusztáv erdélyi, *Bubics* Zsigmond kassai püspök, *Szögyény-Marich* László berlini magyaroszlák nagykövet, stb.

A fényes társaság négy óra felé bontott asztalt, amikor a mátkapárt kikisérték a vasúthoz.

Az új pár a Budapest felé induló gyorsvonattal utazott el az Echerolles család rábéli birtokára.

UJDONSAGOK.

A besztercze-bányai püspök üdvözlése.

Radnay Farkasnak besztercze-bányai püspökké történt kinevezése a besztercze-bányai egyházmegyében nagy örömet okozott.

A *besztercze-bányai székeskáptalan* mindjárt a kinevezés publikálása alkalmával a következő telegrammal üdvözölte az új püspököt.

»Örömtelt szívvel és hódoló tisztelettel üdvözöljük Méltóságodat, mint szeretett főpásztorunkat, kérve, hogy küldöttségünket kegyesen fogadni méltóztassék.

Besztercze-bányai székeskáptalan.

Mire *Radnay* püspök a következőleg válaszolt:

»Megtisztelő örömből fakadó üdvözlőket testvéries köszönettel, egyházas érzülettől várt támogatásukba vetett bizalommal és az egyházmegye javára irányzandó apostoli munkásságom teljes képességével viszonzom, örömmel fogadván küldöttjeiket.

Wolfgangus electus eppus Neosoliensis.

A káptalani helynök *Vissnyovszky* László pedig körlevélben tudatta az egyházmegye papságával a kinevezést. E körlevélből adjuk a következőket:

»Lelkesült szívvel hozom tudomásotokra Krisztusban kedves testvéreim a püspöki kinevezés örömhírét, kérve-kérlek benneteket, hogy velem együtt kérjétek a mennyei Atyát, hogy méltóságos püspök urunkat, kit szerencsésen magunkénak nyertünk s kit vágyó szívvel várunk, mielőbb elhozza, a nagy munkában, mely vállaira nehezedik isteni kegyelmével állandóan segítse és őt közöltünk, kik mindenkor legbensőbb fiui hódolatot, ragaszkodást, szeretetet, tiszteletet és engedelmisséget ígérjük neki, minél tovább tartsa és óvja.»

Radnai püspök különben Bécsbe utazott, hol a nunciaturában ma, csütörtökön megvégezte a canonicus processus, amely után leteszi a király előtt az ünnepeles esküt.

Rovancsolás.

Nem akarunk kifogni a szenzációkból. Tegnap minden felé rémhírek jártak be a várost, szabálytalanságról, pénztárhányról, sőt egyenesen óriási sikkasztásról beszélt a hír.

Amint pedig szállt a hír, nőtt is.

E dologban egyéni becsületről lévén szó, mindenféle szenzációnak elébe tesszük a biztos értesítést, azért este a polgármesternél személyes tudósítás után ezen értesítést kaptuk.

A polgármester rovancsolást rendelt el a városi pénztárban, melyet két napra felfüggesztett azért, hogy ezalatt a számvonosság elvégezhesse a felhalmozódott anyag feldolgozását. Tegnap folytatták hivatalosan a rovancsolást és a pénzkészletben hiányt nem találtak. Mivel azonban a kötvények és értékpapírok nagy tömegét nem lehet oly hamar átszámolni, mint a pénztárt, a vizsgálat tovább tart, melynek eredményéről pontos tudósítást közlünk.

Ez ideig a városnak nincs kára.

* A szentföldi zarándoklat. Ismétellen megemlékeztünk a *Menetjegyiroda* által a Szentföldre tervezett zarándoklatról, melyben Váradról is többen akartak részt venni. E zarándoklat vezetésétől Dr. *Wolafka* Nándor püspök, debreczeni prépost-plébános, mint értestülünk, visszalépett. A mult heti vasuti sztrájk következtében némelyek azt az óhajátukat fejeszték ki, hogy halasztassék el a zarándoklat. E tekintetben nem jutott még tudomásunkra rendezőség határozata. Eddigi terv szerint április 29-én indulnának.

* Az O. M. K. E. Nagyváradon. Nemskára Nagyváradon is megkezdte működését a kereskedő országos egyesülése. A taggyűlés javában folyik városszerte. A helybeli vezetőség a következő sorok közlésére kéri fel bennünket:

Kérelem! Az »Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés« taggyűjtő iktariót tisztelettel kérem, hogy a belépett tagok névsorát, — a jövő hóban Budapesten tartandó országos gyűlésre szóló meghívóknak idejekorán leendő kézbesíthetése czéljából — a Nagyváradon Kereskedelmi Csarnok« titkári hivatalának legkésőbb folyó hó 30-ik napjáig beküldeni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1904. április 20-án. *Reismann* Mór, a kereskedelmi csarnok elnöke.

* A sorozás második napja. Az 1903. évi sorozás egész végig olyan gyatra eredményű lesz, mint az első napon. Tegnap az 1881. évben született II. korosztályu hadkötelesek állottak elő. 200 ifju közül 22 vált be. Egyéves önkéntest egyet sem vettek be. A vasuti közlekedésnél előfordult akadályok miatt az előző napról elmaradt I. korosztálybeli ifjak közül szintén tegnap vizsgálták meg s Pozsonyi Jenőt, Váli Pétert és Popovics Györgyöt egyéves önkéntesnek besorozták. Ma, csütörtökön a III-ik korosztályba tartozó ifjakat s az idegen illetőségű I. korosztálybelieket vizsgálják.

* Mi lesz május elsején? A hétfői ostrom-állapot által felkeltett izgatottság már megszűnt, de a közönség körében mind erősebben hangot kap, hogy annak lelketlen előidézői példás büntetésben részesüljenek. Annál inkább szűkebbé látja a közönség ennek a megtorlásnak, mert a főkapitánynak a sokszori barátságos tárgyalásokból jól kell ismerni azokat a bujto-

gatókat, akik a »szocialisták előkelőségei« s akik az ilyen simogatás folytán a város békéjét a kezükben tartják. A közönség már jóelőre fél május 1-étől, amikor újból felesaphat a láng az izgatások nyomán. A rendőrségnek nem az a kötelessége, mire úgy is képtelen, hogy a bajt elfojtsa, hanem azt megelőzze. Mikor a katona puska ropog, a szurony dolgozik, már késő a fejnélküli kapkodás.

* A színelőadások 8 órakor kezdődnek. A színházlátogató közönség soraiból az az óhaj merült fel, hogy a nyári idő bekövetkeztével, az előadások este 8 órakor kezdődjenek. A színházi bizottság ennek keresztül vitelét az igazgatóra bízta. Csúpnán pár hétről van szó mert a színtársulat június 1-ig szándékozik Nagyváradon maradni. Az igazgató az új rendet a színlapon hozza a közönség rendelkezésére.

* Újabb sorozás. Még be sem fejezték a múlt évi sorozást, már megtették az előkészületeket a folyó évi ujonczozásra. Így egy hónap alatt kétszer állanak sor alá a hadköteles ifjak. Akiket a mostani sorozáson nem vesznek be, nyomban kézbesít nekik a másik sorozásra is az időző jegyet. Az 1904. évi sorozás idejét Nagyváradon és Biharmegyében a következő sorrendben tüzték ki:

Az első bizottság

- Május 28—31: Nagybajom
 Júnus 3—6: B.-Ujfalu.
 > 8—10: Mezőkeresztes.
 > 13—14: Beél.
 > 16—18: Tenke.
 > 20—22: Nagyshalonta.
 > 24—28: Cséffa.

A II. bizottság.

- Május 24—27: Nagyvárad.
 > 30—31: Vaskóh.
 > 3—7: Belényes
 > 9—11: Magyarcséke.
 > 13—16: Központi járás.
 > 18—22: Élesd és
 > 24—25: Szalárd.

* Előléptetés és kinevezés. Plósz Sándor igazságügyminiszter *Juricskay* László nagyvárad királyi törvényszéki telekkönyvvezetőt a IX. fizetési osztály 3. fokozatába léptette elő. — *Ritók* Zsigmond a nagyvárad királyi ítélő tábla elnöke a vezetése alatt álló kir. tábla kerületébe *Bođ* Kálmán díjtalan joggyakornokot díjas joggyakornokká nevezte ki.

* Vizsgálat Élesden. Az élesdi vérengzés felbujtót szigorú vizsgálat iparkodik kinyomozni. A vizsgálatot Vámosy Mihály kir. alügyész vezeti s a csendőrség segítségével megállapítani iparkodik, hogy a tömeges ember pusztulásáért kit terhel a felelősség. Eddig egy embert, Pópa Juon szocialista izgatót tartóztatták le, a kinek a vérengzés megindításában nagy része volt.

* Helyettes körorvos. A vaskóhi körorvos helyetteséül dr. *Tóth* Gábor rézbányai kincstári bányarost nevezte ki a belügyminiszter.

* Megfelekedett magáról. A vasutasok sztrájkja forrongásba tartotta a nagyvárad állomás személyzetét is. A katonavonatok indítása pedig még nagyobb elkeseredést okozott. Ennek tulajdonítható, hogy *Gyulai* (Czigler) György vasuti szertárőr a vasárnap d. u. beérkező katona vonat elé a sinre egy ökölnyi nagyságu követ tett, nyilván azon szándékkal, hogy vonatkisziklást idézzon elő. Igaz, hogy a szegény ember részeg volt és ennek tulajdonítható, hogy megfelekedve magáról elkövette a tettet, melyet azonban ideje korán észrevet-

tek és a követ a sinéről ellökték. Gyulait a kit a rendőrség nyomban letartóztatott, tegnap délután átkisérték a kir. ügyészséghez.

* Sok az utazó a vasuton. A vasutakon visszatért a régi rend; a pályaházakba ismét a lökötő élet költözött. A vonatok sürű egymásutánban közlekednek, hogy rendbehozzák az összetorlódott áruforgalmat. A közönség bizalma is visszatért, amióta tudja, hogy ismét a régi, kipróbált vasutasokra bizzák magukat. Oriási az utasok száma. Kedden az egyik vonaton 1600 utas szorongott. Ilyet csak a millennium idejében láttunk.

* Wertheimstein Alfrédné temetése. Impozáns részvét nyilvánítása mellett ment végbe tegnap *Wertheimstein* Alfréd nagybirtokos elhunyt nejeinek temetése a korona-utcai gyászházról, melynek minden zugát, sőt a ház környékét is teljesen megtöltötte a közönség, melynek soraiban szépen volt képviselve az előkelő társadalom. A temetési szertartás végeztével a négyes fogatú gyászkocsira helyezték a megboldogult koporsóját s megindult a menet az izr. sírkertbe, hol elföldelték. A koporsót teljesen elborították a szebbnél-szebb koszorúk azonkívül a koszorúkat küldtek *Beöthy* László főispán, Szunyogh, Balázsházy, Pallay, Echerolles, Teleszky, Konrád, Klobusitzky, Miskolczy, Huzella, Wildburg, Stubenberg, Strasson, Márkus stb. családok.

Az impozáns temetést a Weiszlovits-czég rendezte.

* Névmagyarosítás. Krausz Mór nagyvárad lakos vezetéket nevét »Katoná«-ra, Khon Sándor pedig Kertészre magyarosította belügyminiszteri engedéllyel.

* Gyilkos cigány. *Nyegru* Péter hosszúasói földműves egy szekér szenet hozott be tegnap eladás végett. A nagyvásártéren azután összezdördültek valamin *Körösi* János cigány-nyal, a ki rövid szóváltás után kést rántott és úgy megszurkálta Nyegrut, hogy ez eszméletlenül maradt a színhelyen. Nyegrut a kórházba szállította a rendőrség, hol ápolás alá vették. Sebe nagyon súlyos. Körösit átadták a kir. ügyészségnek.

* Tolvaj asszony. Szabó Lajos és Márkus János együttes panaszt emeltek a rendőrségnél *Gédler* Eva nevű nő ellen, aki velük közös háztartásban élt egész tegnapelőttig, hogy hátfőn összeszedvén a két ember minden holmiját, megugrott. A tolvaj asszonyt tegnap elfogta a rendőrség és zár alá helyezte. A lopott holmi megkerült nála.

* Erdőégés. A Máramaros-Sziget mellett lévő szalaváni közbirtokossági erdő pár nap óta ég. A nagy szárazságban eddig is már nagy területre terjedt szét a tűz. Attól tartanak, hogy az egész tölgyerdő a lángok martaléka lesz.

* Találtak egy kopott pénzes erszényt 1 fill. és egy réz érem tartalommal. Igazolt tulajdonosa átveheti *Mendelényi* Béla rendőrfogalmazónál.

x Tisztelettel hívjuk fel lapunk olvasóinak szives figyelmét **Sz. KOCSIS JÁNOS** katonai, egyenruházati, férfi-szabó czég lapunk mai számában közölt hirdetésére. 606

x Figyelmeztetjük olvasó közönségünket hogy most **Háusz Manó** kézmű és divatárházában (Zöldfa-utca elején.) óriási mennyiségű női és gyermek ernyők, ugyszinté nő, férfi és gyermek harisnyák bámulatot keltő árban lesznek elárusítva. 641

SZINHAZ.

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Ornagy ur.
Péntek: Orleusz az szilvilágban.
Szombat: Ugyanaz.

Szép Heléna.

Nem hiába közeledik az idény vége: végre jár a művészeti ambíció is. Tegnap olyan helyi érdekű viccekkel spékelték meg az előadást, hogy meg a margittai nagyszínből (azaz színházból) is kitétték volna érte a t. társaságot. S még ha jók lettek volna a bespékelt élczek!

De mikor még a tenorista is élczelni akart . . .

Bizony nem ártana már a kitérő és karzatot kérő szellemeskedést némi határok között vonni; annál inkább, mert már gyanúsá kezd válni az a tünet, hogy sokan tartják magukat szellemes színészek s a közönségen próbálják ki szellemességeiket. Ez ellen a humanizmus nevében óvást emelünk.

Még legjobb volt *Wlassák* Vilma; remekül énekelt, csak az a kár, hogy szerepeit szereti partnerének fölébe sugni; pedig talán inkább a közönség érdeklődik iránta vagy mi?

Tihanyinak (Agamennon) még igen sokat kell tanulnia. Tehetség, de kegyetlenül szegletes. Enekekben is sok gyakorlatra van szüksége, hangja reményekkel kecsegtet. *Békefi* (Páris) kissé könnyedén vette a dolgát s felületesen játszott és énekelt. *Menelausz* szerepében ismét *Bérczi*, *Kalchasz* szerepében pedig *Szatmári* neveltette meg mókáival a közönséget. —r.

Az Ornagy ur. Ezt a szemérmetlen bohózatot elevenítik fel ma a Szigligeti-színházban elsőrangú szereposztásban. Főszereplők: Szabó Irma, Benkő Jolán, Agnelly, T. Pogány, Krasznai, Tóth, Szarvasi, Bognár, Szatmári. *F. Döm-jén* Róza a budapesti Nemzeti színház kiváló művésznője kezd meg pénteken 3 estére terjedő vendégszereplését a Szigligeti színházban. Nevezett művésznő pénteken a Vasgyáros szombaton a Sötétség és vasárnap a Stomfai család című darabokban játsza a fő női szerepeket.

Pót bérlet. A színház igazgatósága 26 előadásra pótberletet nyitott, mely ma veszi kezdetét. Az Ornagy ur bohózzal. Bérelni lehet még mindig 9-től 12-ig, délután 3-tól 5-ig a színház titkári irodájában.

A jövő havi műsor. Nagyvárad város színházi bizottsága tegnap délután rövid ülést tartott. Dr. *Hoványi* Géza elnök, dr. *Moskovits* József és dr. *Halász* Lajos tagok *Somogyi* Károly és színházigazgató és *Eleméry* Ferencz jegyző voltak jelen. *Somogyi* Károly köszönetet mondott a bizottságnak a megtisztelő bizalomért, hogy a Szigligeti színházat részére pályázat mellőzésevel adta oda, kéri továbbra is a bizottság támogatását s szives elnézését, ha legjobb akarata daczára is valami hiány fordulna elő. Ezután a jövő hónapra kitűzött darabok műsor tervezetét mutatta be az igazgató a következőkben: Új darabok: Kis császár, — Felsőbb asszony, — Hüvelyk Kató, — *Lady* Wildemere, — *Sursum corda*, — *Táltos*, — *Hajduk* hadnagya, — *Bzáncz*. Reprizek: *Stomfay* család, — *Suhancz*, — *Orpheus*, — *Sötétség*, — *Vasgyáros*, — *Czigánybáró*. A műsortervezetet elfogadták. Az újonnan szerződött tagok, valamint a színtársulat bírálata tárgyában szombaton, április 30-án újból ülést tart a színházi bizottság.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 203. Bérletszám 179. (páratlan)

Ma, szerdán 1904. április 28-án:

Örnagy ur.

Operette.

HELYTARAK: Nagypáholy 14 korona. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsolye 3 kor. Kórszék 2 kor. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonai 70 fill. Földszinti állóhely 40 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bér házzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-10 5-ig. Esti pénztárnás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Holnap, csütörtök április 29-én

Orfeusz az alvilágban.

Operette.

EGYESÜLETÉK.

Felolvasás a jogászegyletben.

Dr. Flupu György kir. táblai bíró ur >A jog philosophiája és kritikai méltatása a fejlődési elv alapján< címmel ma csütörtökön délután 5 órakor a törvénytudományi palota első emeleti tanácstermében felolvasást tart. E felolvasásra a Jogászegylet tagjait szívesen látja az egyesület. *Ritók Zsigmond elnök!*

Igazságszolgáltatás.

Aki az ücscsét védte.

Erőszakkal elpusztító ember életért vonák felelősségre *Duma Györgyöt* tegnap a nagyváradai esküdt bíróság előtt. *Duma György* testestvéreinek Tógyernek a védelmezésében úgy megtűtötte *Duma Petrilát*, hogy az a súlyos testisértés következtében tüdő gyuladást kapott és meghalt. Emiatt a kir. ügyészség halált okozó súlyos testi sértés címén pörbe fogta *Duma Györgyöt*. A tegnapi tárgyaláson az esküdték erős felindulásban elkövert súlyos testi sértésben mondták ki bűnösnek s a büntető tanács az enyhítő körülmények figyelembe vételével három havi fogságra ítélte.

NYILTTÉR.

Bumbera Imre

polgári- és papi szabó.

Nagyvárad, új „Bazár“-épület színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtitelendő papság becses tudomására hozni, hogy a **legujabb divatu** és a **legjobb minőségű** szöveteim raktáron vannak, melyekből a legujabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem, nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtitelendő papság figyelmét az összes áruimra, melyet **kizárólagosan csak a Főtitelendő papság részére** tartok. Allandóan nagy választék **reverenda czimáda** és egyházi kvadrátu-

sokból **Rivétum** fekete és viola színben, továbbá egyedül raktára a mai idény legszebb és legczélszerűbb **hit, remény, szeretet övének** (cinnulus) mely egyedül **csak nálam** **szereshető be.**

Midőn a Főtitelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem föl kell említenem, hogy elvem mindig a jó munka jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre,

polgári- és papi szabó.

615

Horváth János

szücsmester

Nagyvárad, Nagy-Magyar-utca 332. sz.

(Saját ház, Nyárfasikátorral szemben)

ÜZLETHELYISÉG: Olasz, Fő-utca.

(Orsolya-szüzek zardájával szemben.)

Téli ruhák, uti bundák, labzsákok, szőnyegek stb.

nyári gondozásra

vétetnek és mint eddig, úgy ezután is pontosan, **jutányos feltételek mellett** kezeltek. Kéretik a n. é. közönség, hogy esetleges javításokat a nyár folyamán sziveskedjék eszközöltetni. A javításért járó díjak csak a téli ruhák elvitelével alkalmával lesznek fizetendőek.

Vidéki megrendelések

gyorsan és pontosan, a legielkiismeretesebben eszközöltetnek. 689

Biztosítva **12.000** korona erejéig.

Csak e hó végéig

tart az elárusítás a volt

Csathó Gábor és Tsa-féle

helyiségben,

Valódi *olajfestmények*, finom kerettel együtt 85+50 m. magságban **5 forint**. *Doboz levélpapírok* 15 krtól feljebb. *Papír, író és iskolaszerek, szépirodalmi, képes könyvek, ifjúsági iratok és imakönyvek*, még olcsóbban mint eddig.

Képes levelezőlapok minden áron.

Viszontelárusítók még ezen árakból is kedvezményt kapnak.

Kiváló tisztelettel

Helyfi László,

könyv- és papírkereskedése

Fő-utca, Weiszlovits-ház.

Kávéház megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, miszerint Kosulh Lajos-utczában (Füchsl-palota) levő

BIHAR-kávéházat

átvettem és azt f. hó 23-án, szombaton, *Pócsi Laci* hegedűművész közreműködésével ünnepélyesen megnyitottam. Hivatkozva ezen a téren szerzett tapasztalataimra, törekvésem lesz t. vendégeimnek kitűnő kávéházi italokat mérsekelt árban adni s az összes fővárosi-

külföldi és vidéki lapok rendelkezésre állanak.

Pontos és figyelmes kiszolgálás. Hideg buffet.

Mindennap zeneestély

Holnap, vasárnap délután 4-7-ig *uzsonna-zene*.

Midőn ezt a n. é. közönség szives tudomására adom, azon alázatos kérelemmel fordulok a n. é. közönséghez, miszerint ezen vállalatomban pártfogolni kegyeskedjék.

Számos látogatásért esedezik

mély tisztelettel:

PERL A. FRIGYES,

kávész.

A jó munka a legjobb reklám.

Ki javítja meg olyan bámulatos olcsón és pontosan az óráját, mint

Freund Benjamin.

Miért? Mert a legjobb gépekkel és munkaerőkkel van ellátva. Ékszer vagy órát csak

Freund Benjaminnál

vásárolhat legolcsóbban, miért? mert kis haszonnal is megelégszik.

Fél árban kínál szemüveget, hő- és lázmérőket, azt is csak

Freund Benjaminnál.

Miért mert megvett potom árért egy egész raktárt.

Van-e törött vagy ócska arany és ezüst eladó vagy cserébe akar.

Freund Benjaminnál

értekesítheti legjobban. Ékszer javítást hallatlan olcsóért eszközöl.

Ki nem tudja, hogy hol lakik az a

Freund Benjamin,

mű-órás, ékszerész és látszerész, az figyelje meg

Nagyvárad, Fő-utca, Széchenyi-szlaloda épületében.

TÁVIRATOK.

A japánok veresége.

Páris, apr. 27. (Saját tud. távirata.) A „*Matin*“ távirati tudósítója írja, hogy ápril 24-én a wladivosztoki orosz hajóhad négy japán hajót elsüllyesztett. A négy hajón tartózkodó négyezer ember a vízbe fullt. A japánok ez első nagyobb tengeri vereségének híre még megerősítésre szorul.

A spanyol miniszterelnök merénylői.

Madrid, április 27. (Saját tud. táv.) Maura spanyol miniszterelnök merénylői közül 15 embert letartóztattak. A letartóztatott merénylők a vonatot támadták meg.

Beszűntetett katonai vasuti szolgálat.

Budapest, apr. 27. (Saját tud. táv.) A vasuti állomásokon a katonai szolgálatot a jövő héten megszüntetik és pedig szerdáig az összes katonaságot visszavonják. A korneuburgi ezred kedden visszautazik.

Helybenhagyott letartóztatások.

Budapest, ápr. 27. (Saját tud. táv.)
A vasuti sztrájkbizottság tizenhárom tagjának letartóztatását a vádtanács jóváhagyta.

A sztrájkolók kutatása.

Budapest, ápr. 27. (Saját tud. táv.)
A vidéken mindenfelé utasítást kaptak a főszozolgabírók, hogy jegyzőkönyvet vegyenek föl a vasuti sztrájkrol a sztrájkolók pontos kimutatásával.

Nagyszőlősről távirják, hogy Sátoralya-Ujhelyen és az ungvári vonalon a sztrájkolók pontos jegyzékét szigoruan összeállították a főszozolgabírók.

REGÉNYCSARNOK.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. — 111
(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)
Írta: Max Pemberton.

Csöndben hallgatták végig, de talán meg sem értették, amit mondtam, mert egyre tovább siránkoztak: „Vizet! . . . vizet! . . . s mikor újra ismételtém, hogy nincs vizünk, az egyik zsvány hirtelen fölkapta a puskáját és rásütötte Nepeen kapitányra, aki menten holtan fordult bele a tengerbe.

— Irgalmas Isten! — kiáltottam föl — agyonlőtték a kapitányt.

Az orgyilkos lövés oly hirtelen történt, hogy mindnyájan dermedten álltunk elsözrnnyedésünkben . . . A puska villanása, egy hörgés a dördülés s aztán a víz csobbanása, amint a boldogtalan belezuhan, mind oly egyszerre történt, hogy szinte hihetetlen volt. Még most is égnek áll minden hajam szála, ha rá gondolok, hogy a kalózok mindnyájunkat lelőhettek volna, annyira megbénított bennünket a rémület. De hál a Istennek, esztükbe se jutott ez a gagszág, sőt inkább a czimborájuk ellen fordultak s a puska tusával fejbcsütjvén a nyomorultat, bele lökték a tengerbe.

— Nekünk semmi részünk nincs benne. — tiltakoztak kiabálva. — Jake Bilbow tette, aki mindig a leggazabb volt köztünk! . . . Ne büntessetek meg mindnyájunkat azért, amit egyetlen egy cselekedett . . . Nézzétek, elhanyagjuk a fegyvereinket, nekünk nincsen szükségünk rájuk.

Megdöbbenve hallgattuk és néztük őket, egyikünk se mozdult, mialatt a zsványok mind belehajgálták puskáikat, késeiket a tengerbe s aztán pusztá kézzel, fegyvertelenül eveztek felénk. Erre a fordulatra még álmomban se mertem volna számítani, a kalózok kegyelemre megadták magukat, ép abban a pillanatban, mikor veszedelem nélkül lelőhettek volna mindnyájunkat, mert a golyószóró mellett se állt senki, mivel valamennyien ott voltunk a zátony szélén!

De mit tehettem velük és hogyan eresztettem volna fel őket a sziklára? . . . Vizünk oly kevés volt, hogy egy csöppet sem adhattam nekik s a helyzetünk se volt sokkal türhetőbb, mint ez-ké a szerencsétleneké, a csónakokban. A tenger már elöntötte a házat, a levegőt zsvattyuzó gép megállt, a nők mind ott szorongtak a lépcsőkön, mert a víz kihajtotta őket a szobákból, a köd sűrűen gomolygott a szigeten s a szemhatáron nyoma se volt a mentő hajónak! . . . Mit mondhattam hát a nyomorult kalózoknak? . . . Csak azt, amit valóban mondtam is:

— A mi sorsunk se jobb a tieteknél; türjetelek hát ti is velünk együtt!

Már egyszer megiram, hogy az a zátony, amelyen álltunk, meg az a másik, amelyből az alsó kapu nyílt, oly magasan kiálltak a tengerből, hogy a víz még a legnagyobb tenger-da-

gály idején se öntötte el őket; de nemcsak ez a két szirt emelkedett ki a vízből, mert egész sereg spróbb-nagyobb, mindenféle formájú szikla volt még, amelyek mind szárazon maradtak, mihelyt az apály beállt, úgy hogy ilyenkor száraz lábbal el lehetett menni a felső kaputól az alsóig.

A kalózok, mikor elutasítottuk őket, ezek közé a sziklák közé eveztek s mivel épen apály volt, kimásztak a napsütötte sziklákra s végső kétségbeesésükben leheveredtek, hogy hátha aludni tudának. Mi pedig annyira megsajnáltuk őket, hogy nem tudtuk elkergetni szegényeket azokról a sziklákról, bár oly közel voltak, hogy futva, akár félpercz alatt is, mind a nyakunkon lehettek volna. De annyira odáig voltak szegényes s mi magunk is úgy elfásultunk már minden veszedelem iránt, hogy nem sokat törődünk e fegyvertelen emberek esetleges támadásával; a holnap és a víz kérdése sokkal jobban aggasztott ennél!

A kalózok tehát ott hevertek a tengermosta szirtéken s ott érte el őket a Isten büntetése. Oly szörnyű és vérfagyasztó volt a jelenet, amit nem sokára láttam, hogy most, mikor le akarom írni, megáll kezemben a toll . . . s mikor mégis szorongó szívvel szántom papirosra a fekete betűket, el-elhomályosul a szemem, mert véres árnyak vonulnak el előttem . . .

(Folyt. köv.)

Értéktözsde

Budapest, ápril. 27.

Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzalog	535.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, ápril. 27

Buza áprilisra	7.88
Buza október	7.86
Tengeri	6.26
Rozs okt.	8.6
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repcze, aug.	11.9 0

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktözsden 1904. ápril. 27-án.

Magyar aranyjárdék 4	118.55
Magyar koronajárdék	97.95
Magyar vasuti kölesön aranyban 4/2	39.60
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	98.50
Horváth szlavon földterhermentesítési kötvény	2.09
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölesön	1.61
Tizszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölesön	99.50
Osztrák járdék papirban	100.15
Osztrák járdék papirban	119.30
Osztrák járdék aranyban	99.95
Osztrák korona járdék	1.52
Osztrák államsorsjegyek	16.05
Osztrák magyar bank részvény	7.61
Magyar hitelbankrészvény	644.50
Osztrák hitelintézet részvény	645.50
Párisi vista	19.03
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.17
Németbirodalmi márka	239.37
Londoni vista	95.32
20 márkás arany	23.43

Dr. VÖCSKICS GYULA.

1268—1904. T. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A belényesi kir. járásbíróság, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy T. Thury Ignác végrehajthatónak **Bokos György társai** végrehajást szenvedők elleni 35 kor. 60 fill. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtsási ügyében a nváradí kir. törvényszék (a m.-csékei kir. járásbíróság) területén I-vő Forrószeg a forrószegi 27. sz. tjkvben. A I. 360/a., 384., 385., 393., 409., 566., 587., 602. hrsz. a foglalt

szántó és kaszálóból álló jószágtestre 974 koronában; a forrószegi 76. sz. tjkvben A + 653., 654. hrsz. a foglalt malom és szántó földből álló jószágtestnek B. 18—20. rsz. a. Bokos Györgyöt, Jánost és Todort megillető jutalékra az árverést 43 kor.- ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi május hó 11-ik napján délelött 9 órakor Forrószeg községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 97 kor. 40 fill. és 4 kor. 30 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt, igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes étékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Belényes, 1904. évi márcziushó 3. napján.

A belényesi kir. járásbíróság mint telek-könyvi hatóság.

e. b. h.

Karakas,

kir. albiró.

729

1391 sz.—1904.

Ujabb felhívás

az adózó közönséghez.

Ismételve felhivatnak mindazok, kik az 1904. évi 3 oszt kereseti és a nyilvános vállalati adóra vonatkozó vallomásukat a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt annyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott következmények terhe alatt hivatalból fog megállapítani.

Kelt Nagyvárad 1904. Április 26.

Lukács Ödön.

adóügyi tanácsos.

Hajnal Ferencz

fűszer-, csement-, ásványviz- és vadász kereskedése

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

Széchenyi-szállodával szemben.

A tavaszi idény beálltával ajánlom friss csiraképes luczerna, löhere, burgundi stb. gazdasági

vetemény- és virágmagvait,

melyeket a tegyutányosabb napi ár mellett számítok.

Ugyszintén a n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy mindennemű

festékarukat

berendeztem, melyekből állandó raktárt tartok u. m.

kencze, terpentín, lackok, brünoilok, padlilackok, parquetszír, valamint p r és olajfestékeket (minden szíben. Ecsetek és meszelőárn

Friss, ez idényü töltésű ásvány- és gyógyvizek az

Előpataki bor és gyógyviz

főraktára Bihar, Békés és Szilágymegyék részére.

Vidéki megrendeléseknél csomagolás és vasúthoz szállítás teljesen díjtalanul eszközöltetik. Számos megrendelést kérve, maradok

kiváló tisztelettel

HAJNAL FERENCZ

577

**Különös figyelmébe a
költözőknek!**

**Függönyök, garnitúrák, szőnyegek,
madracok és paplanok**

örisi választékban kaphatók a már

ismert olcsó és szolid árban.

Ugyszint minden rőfös, rövidárúban
és diszolgokban igen nagy raktár.

Tisztelettel 617

Háasz Manó

Nagyvárad,

Zöldfa-utca elején.

Uj asztalos üzlet!

Van szerencsém a m. t. közönség szives
tudomására hozni, miszerint Nagyváradon,
Szalárdi-utca 9-ik szám alatt egy mai
kor követelményeinek minden tekintetben
megfelelő

asztalos műhelyt

rendeztem be, hol modern szalon, háló és
ebédlő; valamint konyhaberendezéseket a leg-
magasabb igényeket is kielégítőleg állítok
elő. — Üzleti berendezéseket, portálokat a
legcsinosabb kivittel s a legalacsonyabb árszá-
mítás mellett készítek.

Részemről oda törekedve, hogy a n. é.
közönségnek mindenkor teljes meglegedésére
a leglekiismeretesebb árszámítás mellett
szállítsam b. megrendelését, a szives párt-
fogást kérve vagyok

660

kiváló tisztelettel

Lechnitzki Árpád,

asztalos mester.

M. kir. államilag megvizsgált ólomzárolt tiszta csiraképes gazdasági vetőmagvak minőség szerint a
legolcsóbb napiárban.

KÁDÁR JÁNOS

**fűszer-, csemege-, bor-, ásvány- és gyógyvizek nagykereskedése
Nagyvárad.**

Mélyen tisztelt vevőim szives tudomására hozom, hogy *uj
áruim* megérkeztek, u. m. mindentéle *sajt*-neműek: *liptói*, *havasi*, *szé-
kely juh turó*.

Mindennemű *olajos és páczolt halneműek*, *tőke-hal*, (stockfish),
különféle *conservék*, *aszalt gyümölcsök*, savanyított hordós *káposzta*,
hidegen ütött *lenmag-olaj*, *carfiol*, *uj-burgonya*, mindentéle déli és
hazai *friss gyümölcsök*, *barack*, *málna*, *szilva* és *szeder iz*.

Tea, rum, magyar- és francia-pezsgek, *saját termésű asztali borok*.
Naponta friss *tea-vaj* és frissen *darált mák*, **közkedvelt**
Kádár-kávékeverék, mely háromféle vegyüleből áll *cuba*, *arany-
jáva* és *arab moccából kilója 1 frt 60 kr.*

Háztartási portorico-kávé kilója 1 frt 20 kr.

28.

Kiváló tisztelettel

K á d á r J á n o s.

Mindennemű ásvány- gyógyvizek, a világhírű vásártelki *mór-föld* és a *Málnási Mária-forrás* egyedül raktára

Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi-szabó üzlete
NAGYVÁRAD, Szent László-tér, a „Sas” kávéház
mellett

Megérkeztek

a *hazai angol* és *francia tavaszi szöveteim* a leg-
nagyobb választékban, melyekből **jutányos árakért**
a legujabb divat szerinti uri ruhákkal szolgálok.

Tisztelettel

Sz. Kocsis János, katonai és polgári szabó

606

KALENDA JÁNOS

varrógép- és kerékpár-raktára

Nagyváradon, Szent László-tér,

holdas templom mellett.

A legujabb Puch és Helical kerékpárok

és kerékpár alkatrészek megérkeztek.

Kerékpárok és varrógépek javítása jutányosan || Mindennemű varrógépek és varrógép alkatrészek
eszközöltetnek. || nagy raktára.